

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในยุคของเทคโนโลยีสารสนเทศที่ก้าวล้ำนำโลก ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่เชื่อมโยงโลกเข้าด้วยกันในลักษณะของโลกไร้พรมแดน มีการติดต่ออย่างเสรีและไร้ขีดจำกัด โดยมีฐานของความรู้ และการศึกษาเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาและความเจริญก้าวหน้า ทำให้เกิดการแข่งขันกันอย่างรุนแรงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสาร ความรู้ที่เป็นกลไกและฐานการพัฒนาดังกล่าว มีบทบาทอย่างสำคัญในทุกภาคส่วน และได้รับความสำคัญเพิ่มมากขึ้นมิเฉพาะแต่ในสถานศึกษา แต่ครอบคลุมในทุกมิติ ทุกองค์กร ทุกกิจกรรม ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี โลกยุคปัจจุบันและอนาคตจึงเป็นโลกของการแสวงหาความรู้ และใช้ความรู้เป็นฐานอย่างเข้มข้น เพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการแข่งขัน และยั่งยืนของแต่ละประเทศ ดังนั้น เมื่อโลกก้าวเข้าสู่สังคมและเศรษฐกิจฐานความรู้ จึงเป็นแรงผลักดันให้เกิดการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เรื่องของการเรียนรู้ตลอดชีวิตจึงมีบทบาทต่อวิถีชีวิตของมนุษย์และพลโลกมากขึ้นตามไปด้วย (พิณสุดา สิริธรงค์ศรี, 2552, หน้า 1)

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในสังคมโลกที่อยู่ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และการแข่งขันบนพื้นฐานของความรู้เช่นเดียวกันจึงมีความพยายามในการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวควบคู่กับการดำรงอยู่บนวิถีชีวิตของความเป็นไทย ทั้งด้านสังคม วัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งในการพัฒนาประเทศนั้นต้องควบคู่ไปกับการพัฒนาคน และการพัฒนาคนต้องเริ่มต้นที่การให้การศึกษา เพราะเชื่อว่าการศึกษาช่วยสร้างความรู้ความคิด ทักษะเจตคติให้คนรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อม อาศัยนำความรู้ความเข้าใจมาใช้ในการแก้ปัญหา รวมทั้งสร้างสรรค์ชีวิตและสังคมให้ดีขึ้น

ทักษะพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นสำหรับทุกคนต้องมีเพื่อให้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ การอ่านออกเขียนได้ การอ่านอย่างคล่องแคล่ว และเข้าใจ ความหมายในภาษาไทยอันจะนำมาซึ่งความรู้ และส่งเสริมให้เกิดการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างเป็นระบบ มีวิจารณ์ญาณ แยกแยะและประยุกต์ใช้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งสามารถถ่ายทอดสื่อสารให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจได้ (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา, 2558, บทนำ)

การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านออกเขียนได้จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากเพราะเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดคุณค่าและประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติ ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการ ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้กำหนดแนวทางเรื่องหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน ในการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2539 ถึง พ.ศ. 2550 โดยมุ่งเน้นเป็นพิเศษในด้านพื้นฐาน ภาษาไทยเพื่อรองรับการพัฒนาความรู้และทักษะในระดับที่สูงขึ้น โดยผู้สอนต้องสอนให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารให้ถูกต้องเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถตาม ศักยภาพของแต่ละบุคคล (ทัศนพร เกตุอนอม, 2539, หน้า 69 อ้างถึงใน สวัสดิ์ อยุ่สุขุม, 2553, หน้า 3) ซึ่งสอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 23 (3) ที่ระบุชัดเจนว่า การจัดการศึกษาทั้งในระบบ การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย ต้องมุ่งเน้นความรู้ด้านภาษาและการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553, 2553, หน้า 7-8)

จากการรายงานขององค์กรเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจได้ รายงานว่านักเรียนไทยมีความสามารถในการอ่านลดลงอยู่ในอันดับที่ 41-42 จาก 57 ประเทศ ซึ่งส่งผลให้การเรียนวิชาอื่นๆ มีปัญหาไปด้วย และจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550-2551 พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละในรายวิชาภาษาไทยเท่ากับ 48.26, 51.60 ตามลำดับ (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2551, หน้า 9)

จากข้อมูลด้านการอ่านของนักเรียนและผลการประเมินดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีนโยบายส่งเสริมและพัฒนาด้านภาษาไทยของ นักเรียนในปีงบประมาณ 2553 โดยได้จัดโครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

ภาษาไทย ตามโครงการพัฒนาคุณธรรมและสร้างสำนึกความเป็นไทยเพื่อพัฒนาเด็กที่ยั่งยืน (แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 : SP2) ซึ่งได้จัดสรรงบประมาณให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขตดำเนินการพัฒนาการอ่านและเขียนของนักเรียนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนให้สูงขึ้น โดยการจัดซื้อและจัดหาหนังสือแบบฝึกทักษะเพื่อแก้ไขปัญหานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ และหนังสือคู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย จากการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวได้มีรายงานการวิจัยเพื่อติดตามและประเมินผลการใช้หนังสือและคู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย ผลจากการวิจัยพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 99.06 ประเมินตนเองว่าอ่านและเขียนภาษาไทยดีขึ้นกว่าเดิม ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้และเมื่อสอบถามครูผู้สอนก็พบว่านักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านและการเขียนดีขึ้นเช่นกัน (สถาบันภาษาไทย, 2555, หน้า 132)

แม้ผลการวิจัยดังกล่าวจะสรุปผลว่านักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านและการเขียนดีขึ้นหลังจากฝึกทักษะตามหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการจัดหาให้แล้วก็ตาม แต่ภายหลัง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้พบว่ายังมีเยาวชนไทยที่มีปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ รวมถึงอ่านไม่คล่องเขียนไม่คล่องจำนวนมาก สะท้อนให้เห็นถึงวิกฤติคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย จากปัญหาที่พบดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศนโยบาย “ปี 2558 เป็นปีปลอดนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้” และ “นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องอ่านออกเขียนได้และมีมาตรการประเมินผลให้เป็นรูปธรรม”

ภายใต้นโยบาย ปี 2558 เป็นปีปลอดนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้นี้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเป้าหมายให้นักเรียนทุกระดับชั้นอ่านออกเขียนได้ อ่านคล่องเขียนคล่องและสื่อสารได้ โดยกระทรวงศึกษาธิการได้มีการขับเคลื่อนการดำเนินในระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยดำเนินโครงการ “พลิกโฉมโรงเรียน ป. 1 อ่านออกเขียนได้ใน 1 ปี” ตามแนวทางการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain – Based – Learning) ซึ่งมีโรงเรียนแกนนำโครงการพลิกโฉมโรงเรียน ป.1 อ่านออกเขียนได้ภายใน 1 ปี (สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559, หน้า 13) และในระยะต่อมาได้กำหนดเป็นนโยบายให้มีการประเมินการอ่านการเขียนนักเรียนทุกระดับชั้นเพื่อให้ปี 2558 เป็นปีปลอดการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2558, หน้า 5 – 12)

จากการกำหนดนโยบายดังกล่าว ส่งผลให้หน่วยงานทุกระดับตั้งแต่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ต้องมีความตระหนักและเห็นความสำคัญ ร่วมมือกันอย่างจริงจังและมีการกำกับติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลอย่างเป็นระบบ จึงจะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้อ่านออกเขียนได้ และอ่านคล่องเขียนคล่อง เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม บุคคลที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสำเร็จได้นั้นประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครอง ในระดับของการบริหาร ผู้บริหารถือว่าเป็นบุคคลสำคัญที่จะเชื่อมโยงนโยบายแก่ครูให้นำนโยบายนั้นไปสู่การปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ภายใต้เงื่อนไขของทรัพยากร คน เงิน วัสดุ และการจัดการ ส่วนครูก็เป็นบุคคลสำคัญไม่น้อยไปกว่าผู้บริหารเพราะครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนและเป็นผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติโดยตรง กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเป็นเรื่องของกระบวนการทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดหรือวางกรอบนโยบาย โดยถือว่านโยบายเหล่านั้นมาจากตัวผู้ปฏิบัติโดยตรง ได้มีการค้นพบว่าปัจจัยทางการบริหารอันได้แก่ ภาวะผู้นำในองค์การ การมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติ และการทำงานอย่างเป็นทีม มีผลอย่างสำคัญต่อความสำเร็จในหลายโครงการในต่างประเทศ ในประเทศไทยก็เป็นที่ยอมรับกันว่าภาวะผู้นำ และการใช้การจูงใจ ในเชิงเศรษฐกิจมีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของโครงการ (วรพจน์ รุ่งอรุณ, 2555, หน้า 34)

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยการบริหารอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบาย ได้แก่ ทรัพยากรต่างๆ ซึ่งต้องมีปริมาณเพียงพอและมีคุณภาพตามที่ต้องการ เช่น ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความสามารถ งบประมาณที่สนับสนุนนโยบายต้องเพียงพอ จึงจะทำให้นโยบายประสบความสำเร็จ (C.E.Van Horn and D.S. Van Meter, 1976) การกระตุ้นส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานมีกำลังใจในการดำเนินงานตามนโยบาย การติดต่อสื่อสารและประสานงานอย่างเต็มที่ ทศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่ง สมพร เพ็ญจันทร์ (2552, หน้า 225) กล่าวว่าไว้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องมีระบบการจัดการที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่มีความขัดแย้งภายในองค์การ ทั้งนี้ การติดต่อสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการประสานงานในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยที่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติไม่เพียงแต่จะรู้เกี่ยวกับนโยบายที่จะต้องปฏิบัติเท่านั้น แต่จะต้องเป็นผู้มีทัศนคติที่จะนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติให้บรรลุผลด้วย จะเห็นว่าการดำเนินงานตามนโยบาย

นั้น ย่อมจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยการบริหารหลายประการ ดังที่ผู้วิจัยได้กล่าวในเบื้องต้น

ในการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 นั้น มีการขับเคลื่อนนโยบายโดยการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจและกำหนดให้ทุกโรงเรียนสำรวจข้อมูลจำนวนนักเรียนที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ทุกระดับชั้นเพื่อวิเคราะห์ปัญหา จัดทำแผนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ตามบริบทความพร้อมของนักเรียนในโรงเรียน จัดให้มีโครงการกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอน การจัดทำสื่อ รวมทั้งจัดทำแผนการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานสถานศึกษาในสังกัด

ในระดับโรงเรียน ผู้บริหารสร้างความเข้าใจกับครูผู้สอนทุกระดับชั้น ให้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญในการสอนให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ โดยกำหนดให้ครูประจำชั้นหรือครูผู้สอนคัดกรองนักเรียนที่อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ซึ่งโรงเรียนแต่ละแห่งจะมีวิธีการคัดกรองนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ด้วยวิธีการที่หลากหลายและแตกต่างกัน ในการนำนโยบายแก้ไขปัญหาคัดกรองนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ไปปฏิบัตินั้นมีแนวทางหรือรูปแบบในการพัฒนาเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย 5 ขั้นตอน คือ การสร้างความตระหนัก การสร้างความรู้ความเข้าใจ การนำสู่การปฏิบัติ การนิเทศติดตาม และการสรุปรายงานผล (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2558, หน้า 5-12)

จากนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ทุกโรงเรียนต้องดำเนินงานตามนโยบายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามนโยบายหลายปัจจัยดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยมุ่งหวังว่า ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง นำไปเชื่อมโยงกับกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายบรรลุวัตถุประสงค์ อันจะส่งผลให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้อ่านคล่องเขียนคล่อง และสื่อสารได้ตามมาตรฐานการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดคำถามการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. การดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน อยู่ในระดับใด
3. ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
4. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
5. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
6. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
7. ปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร
8. ปัจจัยการบริหารใดบ้างที่มีอำนาจพยากรณ์การดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน
9. แนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตาม

นโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีต่อปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่มีต่อปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
5. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ต่อปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
6. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
7. เพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
8. เพื่อหาอำนาจพยากรณ์ของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครพนม เขต 2

9. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครพนม เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครพนม เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน
2. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครพนม เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน
3. ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครพนม เขต 2 แตกต่างกัน
4. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครพนม เขต 2 แตกต่างกัน
5. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครพนม เขต 2 แตกต่างกัน
6. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครพนม เขต 2 แตกต่างกัน
7. ปัจจัยการบริหารกับการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานครพนม

เขต 2 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก

8. มีปัจจัยการบริหารอย่างน้อย 1 ปัจจัย ที่มีอำนาจพยากรณ์การดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีความสำคัญ ดังนี้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบระดับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ซึ่งผู้บริหารในระดับเขตพื้นที่และผู้บริหารโรงเรียนอาจใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร และครู ในการพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัย ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 2,155 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2, 2558) ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้บริหาร จำนวน 185 คน

1.1.2 ครูผู้สอน จำนวน 1,970 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ปีการศึกษา 2558 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเทียบตารางของ Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 43) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน แต่ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 351 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร จำนวน 93 คน และครูผู้สอนจำนวน 258 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ วรเดช จันทรศร (2539) ทรงศักดิ์ สู่สุข (2551) มยุรี อนุมานราชชน (2552, หน้า 221 – 226) วินัย วิทย์ไพบุลย์สกุล (2552) สมพร เฟื่องจันทร์ (2552, หน้า 225-226) จุมพล หนีมพานิช (2554, หน้า 526) วรพจน์ รุ่งอรุณ (2555, หน้า 114 –116) C.E. Van Horn & D.S.Van Meter (1976, p. 458) และ G.C.Edward (1980) การดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ได้จาก สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2558, หน้า 5-112) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 (2558, เอกสารอค์สำเนา) ดังนี้

2.1 ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ โดยศึกษาจากปัจจัยทั้ง 7 ประการดังนี้

2.1.1 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ

2.1.2 ปัจจัยด้านการจูงใจ

2.1.3 ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม

2.1.4 ปัจจัยด้านทรัพยากร

2.1.5 ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร

2.1.6 ปัจจัยด้านการควบคุม ประเมินผลและการกระตุ้นส่งเสริม

2.1.7 ปัจจัยด้านเจตคติของผู้ปฏิบัติงานตามนโยบาย

2.2 นโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ได้จาก สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา (2558, หน้า 5 – 12) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2 (2558, เอกสารอัดสำเนา) โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาตาม นโยบาย 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 2.2.1 การสร้างความตระหนัก
- 2.2.2 การให้ความรู้
- 2.2.3 การนำสู่การปฏิบัติ
- 2.2.4 การนิเทศ ติดตาม
- 2.2.5 การสรุปรายงานผล

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระประกอบด้วย

- 3.1.1 สถานภาพการดำรงตำแหน่ง
  - 3.1.1.1 ผู้บริหาร
  - 3.1.1.2 ครูผู้สอน
- 3.1.2 ขนาดของนักเรียนในโรงเรียน
  - 3.1.2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก
  - 3.1.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง
  - 3.1.2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

3.2.1 ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ประกอบด้วย

- 3.2.1.1 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ
- 3.2.1.2 ปัจจัยด้านการจูงใจ
- 3.2.1.3 ปัจจัยด้านการทำงานเป็นทีม
- 3.2.1.4 ปัจจัยด้านทรัพยากร
- 3.2.1.5 ปัจจัยด้านการติดต่อสื่อสาร
- 3.2.1.6 ปัจจัยด้านการควบคุม ประเมินผลและการกระตุ้น

ส่งเสริม

3.2.1.7 ปัจจัยด้านเจตคติของผู้ปฏิบัติงานตามนโยบาย

3.2.2 การดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ปฏิบัติตามกรอบนโยบาย “ปี 2558 เป็นปีปลอดนักเรียนอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้” ได้แก่

3.2.2.1 การสร้างความตระหนัก

3.2.2.2 การให้ความรู้

3.2.2.3 การนำสู่การปฏิบัติ

3.2.2.4 การนิเทศ ติดตาม

3.2.2.5 การสรุปรายงานผล

4. ขอบเขตด้านวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ใช้การวิจัยเชิงพรรณนาประเภท การวิจัยแบบหาความสัมพันธ์ (Correlation Research)

5. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 เริ่มเดือนพฤษภาคม 2559 – 31 ตุลาคม 2559

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2 ในครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัจจัยตามแนวคิดของนักวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ วรเดช จันทรศร (2539) ทรงศักดิ์ สู้สุข (2551) มยุรี อนุมานราช-ชน (2552, หน้า 221 – 226) วินัย วิทย์ไพบูลย์สกุล (2552) สมพร เฟื่องจันทร์ (2552, หน้า 225-226) จุมพล หนีมพานิช (2554, หน้า 526) วรพจน์ รุ่งอรุณ (2555, หน้า 114 –116) C.E. Van Horn & D.S.Van Meter (1976, p. 458) และG.C.Edward (1980) และการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียน

ได้จากสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2558, หน้า 5-12) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 (2558, เอกสารอัดสำเนา) มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหาร หมายถึง องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประกอบด้วย

1.1 ภาวะผู้นำ หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้วิธีที่แตกต่างกันตามสถานการณ์ในการดำเนินการสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งหมายถึงครูผู้สอนร่วมมือกันสร้างประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจในการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน

1.2 การจูงใจ หมายถึง การที่ผู้บริหารและครูผู้สอนช่วยกันกระตุ้นผลักดัน ชักจูงให้เพื่อนครูแสดงพฤติกรรมหรือไม่แสดงพฤติกรรมไปในแนวทางใดแนวทางหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียนทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ

1.3 การทำงานเป็นทีม หมายถึง การที่บุคคลต่างๆ ร่วมมือกันทำงานประสานงาน มีการประชุมวางแผนการทำงานโดยมีเป้าหมายเดียวกัน มีการยอมรับร่วมกันเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้

1.4 ทรัพยากร หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกต่อการบริหารนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนในโรงเรียน โดยรวมถึงด้านบุคคล งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ที่กำหนดไว้ในแผนงานเพื่อให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ

1.5 การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การประสานงาน การประชุม วางแผน และติดตามประเมินผลในขั้นตอนการดำเนินงานของบุคคลที่รับผิดชอบการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้

1.6 การควบคุม ประเมินผล และการกระตุ้นส่งเสริม หมายถึง กระบวนการในการกำหนดและกำกับกิจกรรม การวัดคุณค่าของบุคคลในการปฏิบัติงานภายในช่วงระยะเวลาที่กำหนด และการส่งเสริมให้บุคคลเกิดกำลังใจในการดำเนินงานเพื่อเป็นกลไกในการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ให้บรรลุวัตถุประสงค์

1.7 เจตคติของผู้ปฏิบัติงานตามนโยบาย หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความรับรู้ ความเชื่อ และพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้

ในการวิจัยครั้งนี้วัดปัจจัยการบริหารได้จากแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5 Rating Scale Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. นโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ หมายถึง แนวทางในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ตามนโยบาย ปี 2558 เป็นปีปลอดการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ หมายถึง การดำเนินการเพื่อมุ่งให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ การอ่านคล่อง เขียนคล่อง และสื่อสารได้ระดับโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมดังกล่าวได้ ประกอบด้วย

3.1 การสร้างความตระหนัก หมายถึง การทำให้ผู้ปฏิบัติงานรู้จัก รู้ชัดแจ้งในการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้

3.2 การให้ความรู้ หมายถึง การให้ข้อมูล แนวทาง แจ้งแนวปฏิบัติที่ควรดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้

3.3 การนำสู่การปฏิบัติ หมายถึง การดำเนินงานอย่างเป็นระบบตามกระบวนการนำนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ได้อย่างเป็นระบบ

3.4 การนิเทศ ติดตาม หมายถึง การให้คำชี้แนะ ติดตามอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องในกระบวนการนำนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ

3.5 การสรุปรายงานผล หมายถึง การนำผลที่เกิดจากการดำเนินงานทั้งหมดตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้เสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

ในการวิจัยครั้งนี้วัดการดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้จากแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5 Rating Scale Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. สถานภาพการดำรงตำแหน่ง หมายถึง สถานภาพการดำรงตำแหน่งของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2

จำแนกออกเป็น 2 สถานภาพ ดังนี้

4.1 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

4.2 ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

5. ขนาดของนักเรียนในโรงเรียน หมายถึง การจำแนกประเภทของนักเรียน ในโรงเรียน ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีขนาดจำนวนนักเรียน

1 - 120 คน

5.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีขนาดจำนวนนักเรียน

121 - 300 คน

5.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีขนาดจำนวนนักเรียน

301 คน ขึ้นไป

6. แนวทางพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลการดำเนินงานตามนโยบาย การพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ หมายถึง การนำผลที่ได้จากการวิจัยในด้านปัจจัย การบริหารที่มีอำนาจพยากรณ์การดำเนินงานตามนโยบายการพัฒนาการอ่านออก เขียนได้ มาทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน เพื่อหาแนวทางพัฒนาปัจจัย การบริหารที่เหมาะสม